

Utbildningssektorn

Annelie Bergman, 0247-80148
annelie.bergman@leksand.se

Utbildningsdepartementet

Yttrande om betänkandet Verktyg för en mer likvärdig resursfördelning till skolan (SOU 2025:72)

Sammanfattning

Leksands kommun yttrar sig härmed över betänkandet Verktyg för en mer likvärdig resursfördelning till skolan (SOU 2025:72).

Leksands kommun delar utredningens problembild och instämmer att det i nuläget inte är lämpligt att införa en bindande skolpengsnorm. Betänkandet ger en grundlig bild på de utmaningar som finns med att få en likvärdig resursfördelning.

Leksands kommun ställer sig positiv till majoriteten av förslagen, men ser även behov av ytterligare belysning av konsekvenser för några delar.

Leksands kommuns synpunkter:

Leksands kommun tillstyrker/ser positivt på följande förslag:

Kapitel 5.1.5 (s. 90) En nationell norm bör inte tas fram för anpassad grundskola

Leksands kommun instämmer med utredningens bedömning att det inte är lämpligt att ta fram en nationell beräkningsmodell för den anpassade grundskolan med en bindande norm som styr vilken ersättning varje huvudman minst ska få.

Kapitel 5.4.3 (s. 112) Den nationella kostnadsstatistiken

Enligt vad utredningen lyfter så finns vissa kvalitetsbrister i den nationella kostnadsstatistiken som normen baseras på. Utredningen bedömer dock att bristerna inte är av den omfattningen att de gör att statistiken inte går att använda i en nationell beräkningsmodell på det sätt som utredningen föreslår. Däremot finns utrymme för att göra kostnadsredovisningen bättre och mer tillförlitlig även på kommunnivå. Leksands kommun ser därför att det är av vikt att, som utredningen föreslår, ett vidareutvecklat stöd till huvudmännen ges när det gäller den nationella kostnadsstatistiken, inte minst vad gäller hur kostnader ska fördelas mellan olika verksamheter och mellan olika kostnadsslag.

Kapitel 9 (s. 175) En vägledande norm bör införas för kommunal förskoleklass och grundskola.

Leksand kommun ser positivt på förslaget om en vägledande norm. Förslaget ger kommunen ett stöd till att bedöma hur mycket resurser som minst ska tilldelas och hur mycket som ska omfördelas på socioekonomiska grunder. Att införa en vägledande norm ger kommunen möjligheter till flexibilitet till skillnad mot vad en fast norm skulle innebära för att anpassa resurstilldelning till rådande behov och möta långsiktiga utmaningar.

Kapitel 9.1.2 (s. 176) Ingen vägledande norm för fritidshemmet i nuläget

Leksands kommun instämmer med utredningen kring komplexiteten och utmaningar med beräkning utifrån nettokostnaden.

Kapitel 9.2.2 (s. 180) En vägledande norm beräknad på nettokostnaden

Leksand ser positivt på en vägledande norm och att den beräknas utifrån nettokostnaden som grund baserats på kostnadsuppgifter som hämtas från kommunernas lämnade uppgifter till Räkenskapssammandraget.

Kapitel 10.5.2 (s. 248) Villkorade belopp för resursskolor och andra ändamål

Leksands kommun ser positivt på förslaget om möjlighet att ställa krav på att den enskilde huvudmannen använder medel till ett visst ändamål på samma sätt som på den egna verksamheten samt möjlighet att kunna återkräva medlen om villkoren inte uppfylls.

Leksands kommun instämmer med utredningen kring behov av definition av begreppet resursskola och ställer sig bakom behovet av fortsatt uppdrag gällande resursskolans uppdrag, och målgrupp.

Leksands kommun ser behov av ytterligare belysning av konsekvenser för några förslag:**Kapitel 10.6.1(s. 254) Förväntade effekter av förslagen och alternativa åtgärder**

Bakgrunden till uppdraget är att det finns betydande skillnader i hur stora resurser som olika kommuner avsätter till skolan. Syftet med normen är att genom statlig styrning av finansieringen öka likvärdigheten i den svenska skolan i hela landet. Utredningens förslag i sin tur bidrar till att skapa mer likvärdiga förutsättningar mellan skolor inom samma kommun, som drivs av olika typer av huvudmän. Då det tilldelade kommunbidraget inte är beräknat utifrån socioekonomisk fördelning så finns det från grunden en ojämlik fördelning.

Kapitel 10.5.1(s. 241) Merkostnader för utbudsansvaret

Utredningen har beräknat merkostnaden för utbudsansvaret till att motsvara sex procent av grundbeloppet till enskild regi. Beräkning av avdrag för skillnad i ansvar utgår från en schematisk beräkning nödvändig överkapacitet för att hantera variation (löpande beredskapen och den demografiska variationen), och utifrån antagande av fördelning antal elever (kommunal och fristående skolor). Utredningen betonar att beräkningen är känslig för de antaganden som görs. Med olika förändringar av dessa är det möjligt att komma fram till såväl ett högre som ett lägre avdrag. Leksands

kommun ser behov av ytterligare belysning för hur detta kan slå ut/ vilka de faktiska ekonomiska konsekvenser som förslaget avdrag på 6% kan innebära.

Avdraget om sex procent från grundbeloppet avser de flesta situationer när det gäller kommunernas utbudansvar. Det kan dock uppstå situationer som går utöver detta. Förslaget gällande möjlighet att vid synnerliga skäl frångå principen om bidrag på lika villkor till, fristående skolor, när tillskott ges under budgetåret. Leksands kommun ser behov av tydliggörande av tolkningen av synnerliga skäl.

Konsekvenser (synpunkter avseende konsekvensanalysen):

Kapitel 11.3.2 (s. 264) Kommuner i egenskap av att vara hemkommun och skolhuvudman

Leksands kommun ser positivt på att det administrativa arbetet har belysts i konsekvensanalysen. Där nämns bl.a. att ett visst arbete med dokumentation kan tillkomma jämfört med i dag. Vidare nämns att den högst begränsade tillkommande arbetsbördan för att dokumentera beaktandet vägs enligt utredningen upp av att normen kan underlätta kommunens analyser och resursfördelning i samband med budgetarbetet. Hur förslagen kommer slå på det administrativa arbetet blir viktigt att följa upp.

Övergripande synpunkter

Leksands kommun har sedan några år tillbaka en resursfördelningsmodell för beräkning av skolpeng. En preliminär skolpeng tilldelas för att sedan hantera den faktiska kostnaden genom en avräkning. En hantering som delas av flera kommuner. Leksands kommun saknar ett resonemang i utredningen kring hur en sådan hantering ställer sig mot förslagen.